

Streszczenie

Wstęp

W Polsce nie prowadzono dotychczas nowoczesnych badań nad rozpowszechnieniem zaburzeń psychicznych w populacji studentów. Tymczasem rzetelne dane epidemiologiczne powinny być podstawą, dopasowanych do potrzeb, programów profilaktycznych i terapeutycznych, kierowanych do młodych dorosłych zdobywających wiedzę w szkołach wyższych.

Cele

Głównym celem prezentowanego badania jest oszacowanie rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych w populacji studentów stacjonarnych publicznych uczelni wyższych we Wrocławiu. Ponadto dążono do zidentyfikowania cech demograficznych, stanowiących czynniki ryzyka wystąpienia wspomnianych problemów emocjonalnych. Szczegółowe cele badania obejmują:

1. ogólną ocenę stanu zdrowia (fizycznego i psychicznego) wrocławskich studentów;
2. oszacowanie odsetka młodzieży akademickiej sięgającego po wyroby tytoniowe;
3. oszacowanie rozpowszechnienia i współchorobowości zaburzeń psychicznych w ciągu całego życia i 12 miesięcy poprzedzających pomiar;
4. oszacowanie częstości i nasilenia poszczególnych zaburzeń nastroju, tj. epizodów łagodnej, umiarkowanej i ciężkiej depresji, dystymii i manii w ciągu całego życia oraz na przestrzeni roku poprzedzającego badanie;
5. ocena częstości myśli, planów i prób samobójczych;
6. oszacowanie częstości i nasilenia poszczególnych zaburzeń lękowych, tj. napadów paniki, zaburzeń lękowych z napadami paniki, fobii specyficznych (izolowanych), fobii społecznej, agorafobii i GAD w ciągu całego życia oraz na przestrzeni roku poprzedzającego badanie;
7. wskazanie cech demograficznych zwiększających prawdopodobieństwo wystąpienia poszczególnych zaburzeń psychicznych.

Metoda

W badaniu zrealizowanym w latach 2011 – 2012 wykorzystano polską adaptację Złożonego Międzynarodowego Kwestionariusza Diagnostycznego (CIDI) przeznaczonego do badań CAPI (wspomaganych komputerowo wywiadów indywidualnych). Łącznie przebadano

370 studentów studiów stacjonarnych, co stanowiło 0,5% docelowej populacji generalnej. Władze ośmiu, uwzględnionych w badaniu, publicznych szkół wyższych nieodpłatnie udostępniły zespołowi realizującemu niniejszy projekt zanonimizowane zestawienia informacji o studentach, uczących się na konkretnych wydziałach i kierunkach. Dane te wraz z ogólnodostępnymi raportami GUS posłużyły do opracowania projektu próby. Zastosowano warstwowanie, tj. podział populacji generalnej na rozłączne i wyczerpujące warstwy, z których dobierane są następnie jednostki próby. Wybrano wariant proporcjonalny, odzwierciedlający na poziomie liczebności próby proporcje poszczególnych grup w populacji, w którym wyodrębniono warstwy analogiczne do kierunków wg GUS. Randomizację zapewniono poprzez losowość procedur doboru respondentów do badania.

Wyniki

Rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych w populacji osób, kształcących się w państwowych szkołach wyższych we Wrocławiu, jest znaczne i wynosi 39,9% na przestrzeni całego życia i 32,2% w ciągu roku poprzedzającego badanie. Wskaźnik współchorobowości, obserwowany na przestrzeni całego życia, jest niższy niż zakładany (18,5%). Tymczasem wartość analogicznego odsetka w roku poprzedzającym pomiar była zbieżna z przewidywaniami i wyniosła 10,6%. Zaburzenia nastroju są rzadsze niż zaburzenia lękowe (wskaźniki wynoszą odpowiednio 16,9% i 33,7% w ciągu całego życia i 11,2% i 26,3% w roku poprzedzającym badanie).

Wnioski

1. Studenci bez wątpienia stanowią grupę ryzyka zaburzeń psychicznych, a rzeczywiste rozpowszechnienie tego typu problemów zdrowotnych jest prawdopodobnie wyższe, niż szacunki zaprezentowane w niniejszej pracy.
2. Populację studencką cechuje skłonność do nieadekwatnie wysokiej samooceny zdrowia psychicznego, która może świadczyć o powierzchownym wglądzie we własny stan emocjonalny, trudnościach w identyfikowaniu napięcia i niedostatecznej świadomości ciała.
3. Płeć, rok studiów i profil kształcenia stanowią ważne czynniki ryzyka zaburzeń psychicznych.
4. Konieczna jest dalsza eksploracja rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych w populacji studenckiej w oparciu o nowoczesne techniki stosowane w epidemiologii psychiatrycznej.